

Даря Дезомбре

ПРИЗРАКЪТ НА НЕБЕСНИЯ ЙЕРУСАЛИМ

София, 2018

Преводът е направен по изданието:
Дарья Дезомбре
Призрак Небесного Иерусалима
Издательство «Эксмо», 2014

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

Copyright © Daria Desombre, 2014

© Ася Григорова, превод, 2018
© Издателство „Изток-Запад“, 2018

ISBN 978-619-01-0252-6

ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ДЕТЕКТИВСКИ РОМАНИ

ДАРЯ ДЕЗОМБРЕ

ПРИЗРАКЪТ НА
НЕБЕСНИЯ
ЙЕРУСАЛИМ

Превод от руски

Ася Григорова

На мама

Търсенето на истината, неутолимият руски стремеж да изградиш живота си с Бога и по Бога, диренето на Града Божии, на скрития от злото Китеж град, няма всичко това е изчезнало в нас? Не сте ли вие търсачите на този Град Божии, загубили „родния град“, и днес трудещи се в името на Града?

И. Шмельов

Този, който се бори с чудовища, трябва да внимава самият той да не стане чудовище.

Фр. Ницше

ПРОЛОГ

Пет месеца по-рано

Ама че студ, кучешки студ! Катя, по прякор Перачката, клошарка със стаж, потрепери зиморничаво. Тя не обичаше площадите и най-вече този. На него се чувстваше някак нищожна и самотна, беззащитна пред всяка възможна опасност. Казваше си, че тук се мотаят прекалено много ченгета, но с животинския си инстинкт долавяше, че опасността се е затаила някъде горе. Стоиш си на високата твърдина до Лобното място и сякаш сама се предлагаш на безпощадните небеса.

Катя се озърна и се ядоса на себе си: и защо се дотътри тук? Чужденците, от които можеш да смъкнеш стотина рубли, ги нямаше никакви. Още е много рано. Дори служителите на ГУМ не бяха дошли. Само някакви курсанти се мотаеха отсреща, сигурно са още „снощни“ – какво да си приказваш с такива?

Ама че студ, кучешки студ! И вятърът ще те отвее, и се чувстваш толкова самотен в този унил сутрешен сумрак, че на Катя ѝ се прииска да си сгрее душата с някоя глътка. Само дето нямаше пари и не се очертаваха.

И не щеш ли, на Перачката ѝ се стори, че отгоре дядо Боже ѝ се закани с пръст и ѝ каза нещо от рода на: рабиньо Божия Катерина, прах си ти, то се знае, и тлен... Но все едно – ето ти подаръче от мен!

Недалеч от оградката на Покровския събор¹ тя видя голям красив пакет с логото на ГУМ от едната му бяла страна. Катя чак се разтрепера от нетърпение: сигурна беше, че в пакета е подаръчето на дядо Боже! Тя се обърна към храма, прекръсти се благодарно и забърза към „подаръчето“. В него имаше нещо, увито в бяла хартия на кафяви петна. Катя реши да не обръща внимание на петната и без да сваля дрипавите си ръкавици, разкъса опаковката и освободи първо нещо продълговато, белезникаво, с черни косми, а след това и конвулсивно свити пръсти със сини нокти, стиснали малка картина. Ей я картинката: тъмно селце, странно, прекалено наситено в ултрамарин небе, крава с човешки очи, вперени право в душата на Катя...

Потрябваха ѝ няколко секунди, докато осмисли какво е това. А после изпусна дъха си и се развика, сякаш изпя протяжното:

– Аaaa!

И падна ничком връз павираната многовековна настилка на Червения площад, като преди да потъне в черното неби-тие, успя да мерне за миг двама забързани към нея полицаи...

---

¹ По известен като храма „Василий Блажени“. – Б.пр.

МАША

Маша се събуди няколко минути преди будилника и известно време лежа с отворени очи, загледана в насрещната стена. На стената, покрита с любимия турски килим на баща ѝ, бе застинал квадрат слънчева светлина, от което цветът на половината килим изглеждаше по-ярък и пламенеещ, а другата му половина си оставаше в наситено тъмночервено с черен орнамент и щипка светлосиньо.

Над килима имаше полица с детски книги, с които Маша все не искаше да се раздели, и от време на време, тайно от майка си, прочиташе по пет-десет странички, като измъкваше наслуки някое от овехтелите томчета и го отваряше на произволна страница. Понякога това беше сър Конан Дойл, друг път Джейн Остин или някоя от сестрите Бронте. Да си почете от милите ѝ страници, които знаеше почти наизуст, за Маша беше същото, каквото за друг е да прелисти с носталгична усмивка албума с детските си снимки. Но пък тя хич не обичаше да гледа албуми. Беше ѝ тежко. Снимките до дванайсетгодишната ѝ възраст – защото на тях беше татко ѝ. Снимките след дванайсет и нататък – защото на тях татко ѝ го нямаше.

Зад стената се чу шумолене и дишане и Маша, както винаги, инстинктивно се дръпна от нея. Отвращаваше я близостта – макар и през стената – с действието, което майка ѝ, винаги намираща точните определения за всичко и всички, наричаше с някакъв сладникав фалш „спасение от самотата“. Доколкото Маша можеше да чуе – уф, тези тънки стени!, – при мама процесът на спасението от самотата протичаше два пъти седмично. И в тези моменти Маша се чувстваше не абсолвентка с червена диплома, не умна и почти красива, а изоставено на перона момиченце, изпращащо с уплашен поглед отдалечаващия се влак.

Беше много неприятно и унижително чувство. Но беше глупаво да обвинява чуждия човек, който се къпеше в банята им и правеше кафе в кухнята по собствена, специална рецепта, че той е – какво? Че е заел мястото на баща ѝ? Или че просто не е баща ѝ. Да, точно така е. НЕЕТАТЕ. Неетате усещаше, че Маша не го приема, и като медик и дипломиран психолог все ѝ намираше оправдания пред майка ѝ, не се ровеше в душата ѝ, подаряваше ѝ идиотски подаръци: например този будилник, повтарящ всяка сутрин по няколко такта от джазова композиция на Глен Милър.

Будилникът засвири тържествуващо и оптимистично и Маша отмъстително му позволи да си изкара мотива докрай. В настъпилата тишина секна и шумоленето в съседната стая. Маша се подсмихна и се протегна: и Глен Милър е като Неетате. Великолепен джазмен, но да не го чуваш всяка сутрин! Маша си прибра часовника от масичката до леглото, кимна по навик на снимката на стената – на мъжа с издължено, фино лице, иронично присвити очи и едва започнало оплешивяване, което правеше челото му още по-високо.

„Добро утро, татенце – каза Маша. – Защо им позволи да те убият?“

АНДРЕЙ

В първия миг Андрей едва не се развика от страх, докато не фокусира погледа си и не разбра, че огромната рошава и смрадлива муцуна не беше звяр от страшните му сънища, а обектът на обзелата го снощи недостойна жалост.

Към единайсет вечерта се прибираше, както обикновено, от Петровка, самият той уморен като куче, и спря да си купи хляб от денонощния магазин във вилната зона. Онова псе седеше пред магазина и стръвно се чешеше. Докато Андрей пиеше от честно заслужената след трудовия ден бутилка „Бал-

тика“, той си побъбри с песа. С две думи, му обрисова живота си, аналогичен на кучешкия. Суровата си мъжка самота, общото им презрение към „мацките“ (не подбираще думите си пред кучето, което и без това знаеше как се наричат особите от женски пол), работата до скъсване и хапването по закусвални... Сподели и геройския си кулинарен подвиг от снощи – изпържи си десетина купени полуготови кюфтета, от които и днес можеше да си стопли в микровълновата...

И точно това се оказа фаталната му грешка. Песът не беше глупав: изслуша с разбиране и достойнство тирадата за мъжката съдба, но виж, кюфтетата... Кюфтетата го прекършиха: очите му заблестяха крайно жалостиво в летния здрач, опашката му затупа по напукания асфалт, и омекналият след „Балтиката“ Андрей сам го покани – реши да пожертва едно кюфте за несретника. Мъжете трябва да си помагат, нали така!

Да бе, да. Песът не споделяше плановете му, а просто се намъкна подире му в кухнята – тъмна стаичка зад верандата – и не откъсна от него погледа си на кръгъл сирак чак докато не изяде цели пет кюфтета. При това, представете си, дори не ги дъвчеше, като всяко възпитано куче, а просто ги гълташе цели с гърлен звук.

– Трябва да се дъвчат – поучаваше го Андрей, докато му подаваше поредното кюфте. – Иначе няма да усвоиш нищо от тях (така му говореше майка му, докато все още го наглеждаше как се храни).

Но не – ритъмът беше неизменен: жален поглед – подхвърлена ХРАНА – гърлен звук – отново жален поглед. Наложил се Андрей да изгълта почти цели останалите кюфтета, за да не отидат и те при хитрия дръглив шмекер, който свиреше на жалостивата струна.

– Ама и ти си един артист калпав – рече Андрей, докато пиеше чай: щом кучето схвана, че няма повече месо, а липтън¹ явно беше извън компетенциите му, жалният блясък

---

¹ Липтън – английска марка чай. – Б.р.

в очите му угасна и то легна пред стария, продънен диван. – Хич и не си го помисляй – няма да спиш при мен. – И Андрей понечи да издърпа кучето за врата. Но то му се изплъзваше, а когато се опита да избута нахалника с крак, моментално се появи познатият страдалчески поглед. Андрей се предаде, плю и с думите: „Да те вземат мътните, скапана Раневска“, затвори вратата към верандата и легна да спи.

А на сутринта „Раневска“ очевидно бе успял да си отвори вратата с лапа. Андрей изруга, излезе пред къщата и се изми на висящия там умивалник. По инерция свали окачената на пирона до него вафелна кърпа и тутакси я закачи обратно. Беше придобила такъв сиво-черен цвят, че не беше възможно да се ползва повече. Андрей строго си заръча да изпере в най-скоро време натрупаното бельо и седна на верандата, като включи чайника. Докато заври, той взе вчерашната чаена чаша, сипа в нея мляно кафе, сложи две бучки захар, наряза си хляб... и се натъкна на кучешкия поглед. „Доста бедно живеете!“ му казваше той.

– Ако не ти харесва, прав ти път, Раневска! – изджавка Андрей. Тази сутрин настроението му никакво го нямаше, а сега се сети и че снощи, заради приказките с пустия му пес, беше забравил да купи кашкавал за закуска.

Джисемът му иззвъня. Андрей го изслуша и тихо изруга. Още от сутринта, както вече споменахме, настроението му беше под нулата. И можеше да се каже, че очертаващият се ден едва ли ще допринесе за оправянето му.

МАША

– Урсолович го няма! – каза на Маша сприхавата секретарка в деканата. – Трябваше да се обадиш.

– Ама по програма... – Маша объркано пристъпваше до секретарката. Вече ѝ беше ясно, че напразно е прекосила целия град.

Докато слизаше по стълбите, адски се ядосваше на себе си, направо ѝ идваше да се гръмне. Урсолович се подчиняваше само на графика на лекциите. Всичко, записано като „работа със студентите“, изобщо не се броеше. Професорът си имаше достатъчно работа и без дипломантите. В началото Маша много се гордееше, че той се съгласи да ѝ стане научен ръководител, но седмиците и месеците летяха и я споходи еретичната мисъл, че един по-малко прочут преподавател, не толкова зает с писане на учебници и статии или със семинари в „Принстън“, би бил много по-подходящ за нея. Понеже тя пишеше дипломната си работа не за преподавателя, не за оценката, не за...

Изведнъж Маша се закова на място: отворената врата на университетския бюфет ѝ позволи да види не само сучаещата бюфетчийка, но и приведения гръб на Урсолович на една отдалечена масичка до прозореца. Маша решително зави към бюфета и се насочи право към професора.

– Извинете – каза тя, като се приближи до масата. – Не мога да ви открия.

Урсолович се обърна към нея с издута от сандвича буза. Каза: „Вземи си шай“ – и се обърна на другата страна.

Маша послушно си взе чай и кифла и се върна при него. Унило си мислеше, че Урсолович ще я отреже, задето смущава закуската му, както стана с друг негов дипломант. Тогаво студентът излезе от кабинета бял като платно, с треперещи ръце, и като си изпускате листовите, целите нашарени в червено, почти се затича по коридора.

– Не мога да се храня, когато някой просто седи и ме гледа – каза ѝ Урсолович, щом тя се приземи на съседния стол.

Бръкна в овехтялата си чанта и извади до болка познатата папка с дипломната ѝ работа. Поизтри си ръцете с хартиена салфетка и започна да прелиства страниците. Маша стисна с побелелите си пръсти чашата с чая, сякаш спешно ѝ се прииска да се стопли. Празните полета по страниците бяха девствено чисти.